

CASTELLS CATALANS

VILADEMÀGER

Nom del castell: Vilademàger
Data de construcció: segle X
Municipi: La Llacuna
Comarca: Anoia
Altitud: 727 m
Coordenades: E 379038.5, N 4592411.5 (ED50 UTM 31N)
Longitud: 1° 33' 0.796" *Latitud:* 41° 28' 20.41" (ETRS89 Geodèsiques)
Lat. 41° 45' 2.439"
Com arribar-hi: s'hi accedeix a través d'una pista mig asfaltada que surt des de La Llacuna en direcció est que passa poel costat mateix del cementiri.

Vista aèria del castell i de l'església

El terme del castell de Vilademàger apareix documentat ja l'any 987. Al s. XI l'alt domini pertanyia a la casa comtal de Barcelona i el 1022 va ser infeudat a Bernat Sendred de Gurb-Queralt, senyor també del castell de Queralt. El 1079 passava a la família dels Cervelló, emparentats amb els Queralt, mantenint el vassallatge als comtes de Barcelona. Els Cervelló van subinfeudar el castell als Vilademàger, família que vivia al castell i s'encarregava de la seva defensa.

A partir del 1345, la fortalesa entrà a formar part de la baronia de la Llacuna. Després de diferents famílies, el 1831 la propietat de la baronia era compartida pel marquès d'Aitona i el de Moja.

L'existència de l'església no es menciona fins al 1160. Durant el s. XIV s'hi van realitzar importants remodelacions. El 1578 l'església ja s'anomenava Sant Pere de Vila de Màger o de la Llacuna. El 1883 es va modificar de nou l'edifici, ampliant l'espai del presbiteri i separant-lo de la nau amb un cancell de ferro. Durant la guerra civil de 1936-39 es van cremar tots els retaules i les imatges, entre elles una talla de Crist coneguda com la Majestat de Vilademàger. S'hi van fer obres de reparació, però amb l'abandonament de la rectoria es va iniciar el progressiu deteriorament de tot el conjunt.

L'any 1956, el rector de la parròquia de la Llacuna va fer obres de restauració a Sant Pere; després d'algunes reparacions, l'any 1981 la Diputació de Barcelona en reprenia la restauració i durant els treballs s'hi van descobrir fragments de pintures murals de l'inici del s. XIV.

Les restes del castell

Les ruïnes del castell, juntament amb l'església, s'alcen dalt d'un espadat, des del qual obtenim una magnífica panoràmica de la vila de la Llacuna i el seu entorn. La fortalesa era formada per una torre, situada a l'est, i un recinte que s'estenia cap a l'oest.

La torre, que pot datar del s. X, consta d'un nivell inferior d'uns 6 m d'alt i un mur d'uns 160 cm de gruix. A l'interior és de planta quadrangular; per fora, en canvi, té el costat oest acabat en angle i la resta de la torre és arrodonida. Per sobre d'aquest compartiment hi devia haver dos pisos més, separats entre ells uns 4 m. Gairebé tota la torre és feta amb carreus de mida mitjana, poc treballats i units amb morter de calç, mentre que a la part inferior del sector est els carreus són molt grans. És probable que hi hagués una sala adjacent a la torre i, més enllà, d'altres construccions, de les quals gairebé no hi ha restes. Dels murs

Torre de l'homenatge.
Foto de Jordi Gironès

que tancaven la fortalesa destaca el de migdia, de 2 m de gruix i uns 4,8 m de longitud, on hi ha algunes rengleres de carreus en *opus spicatum*.

A l'est, a l'exterior del recinte del castell, un segon clos de muralles tancava l'església i potser el poble original, que després es va traslladar a la plana, al costat del priorat de Santa Maria de la Llacuna. A l'oest d'aquest tancat, una bestorre semicircular defensava la muralla. Més al nord hi ha unes parets on s'obre la porta d'accés a l'interior del clos, acabada en un arc de mig punt adovellat. L'organització del conjunt recorda la del castell de Gelida (Baix Llobregat).

L'església

D'origen romànic, globalment respon a un edifici d'estil gòtic tardà, amb l'absis major pentagonal, dues capelles laterals quadrangulars i un portal d'accés de l'època. L'obra romànica, de difícil datació (probablement entre els ss. XI i XII), s'aprecia sobretot al mur oest. En el parament encara es dibuixa l'antiga façana, amb una finestra en forma de creu a la part superior. L'aparell és fet amb carreus només desbastats, però ben carejats, disposats en filades horitzontals. Al nord, a l'esquerra de l'entrada, veiem les restes emparedades d'un arc de mig punt de doble rosca, que corresponen a una porta del romànic tardà.

D'altres vestigis romànics apareixen al mur sud, on hi ha una finestra de doble esqueixada acabada en un arc de mig punt adovellat, i una altra porta tapiada, coronada amb un sol arc de mig punt.

A l'interior de l'església es guarda una pica baptismal ben particular, de forma troncocònica a la part superior i quadrangular a la inferior, que conserva encara restes de la policromia original i elements esculpits en alt relleu. De difícil datació, sembla seguir les pautes medievals.

Nota: extret del volum *L'Anoia* de la Catalunya Romànica d'Editorial Pòrtic, setembre de 1999

Jordi Gironès Vilardebò
març de 2009

Sant Pere de Màger. Foto de Jordi Gironès.